

ФІЛОСОФІЯ ПОВІЛЬНОЇ АРХІТЕКТУРИ В КИТАЇ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У роботі розкрито основні завдання повільної архітектури та вплив повільної архітектури на людей та навколишній світ. Відзначено важливість повільної архітектури у великих містах, необхідність максимального збереження природи при нових забудовах. Продемонстровано співзвучність ідей філософії повільної архітектури з традиційними філософськими концепціями Китаю.

Ключові слова: повільна архітектура, Ван Шу, природа, повільний рух, м'яка архітектура.

Abstract

The work reveals the main tasks of slow architecture and the influence of slow architecture on people and the surrounding world. The importance of slow architecture in large cities, the need for maximum preservation of nature during new buildings was noted. The consonance of the ideas of the philosophy of slow architecture with the traditional philosophical concepts of China has been demonstrated.

Keywords: slow architecture, Wang Shu, nature, slow motion, soft architecture.

Вступ

Повільна архітектура – це архітектура, яка створюється поступово, органічно вписується в середовища та задовольняє на всіх рівнях потреби користувача. Архітектор, що будує «повільно», досліджує кліматичні умови, особливості ландшафту, соціальні та психологічні проблеми клієнта. Варто запитати, в чому полягає суть повільної архітектури. Це відставання, відмова від прогресу та нових технологій, чи повільна архітектура - це про баланс, про гармонію? Вперше почувши цей термін, багато хто ставить собі запитання: Що це? Для чого повільність в архітектурі? Може, це просто втрата часу?

Повільна архітектура – це лише гілка з повільного руху, який розпочався з проведення демонстрації проти появи Макдоналдса поруч із знаменитою римською пам'яткою. Так на протигагу фастфуду з'явився слоуфуд. Одним із основних творців вважається Карло Петріні. Також вплинули на рух Гейр Бертелсен – творець Світового інституту повільності, і Карл Оноре – автор книг про уповільнення ритму життя [1], [2]. Цілий рух для сповільнення людства. Можливо, правильна повільність важлива зараз.

Результати дослідження

Повільна архітектура – це концепція, яка виросла з цілого повільного руху. Вище було вказано, що повільний рух з'явився з так званого «слоуфуд». Далі ця повільність розповсюдилася й на інші сфери життя. Люди, які працювали над цим рухом, прагнули, щоб суспільство навчилось не поспішати, жити повільно, насолоджуватися часом, який проживають. Робити свою роботу із задоволенням, якісно, а не швидко. Засновник руху Slow Home Джон Браун каже, що повільне життя має на увазі життя відповідно до доходів, а не прагнення купити найбільший маєток [3]. Таким чином, повільна архітектура - це рух від розміру до якості та довговічності. В наш час це важливо, люди поспішають, щоб заробити більше, будувати більше. З однієї сторони, намагання побудувати більший маєток – це прагнення до кращого, з іншої – це не дає нам відчути життя, насолодитись тим, що в нас є, а не жити в постійних мріях. Вивчивши певні матеріали досліджень повільної архітектури можливо стверджувати сказати, що це не про довгий час для будівництва. Для цього використовують саме необхідний час. Повільна архітектура може повторно використовувати деякі об'єкти, матеріали та конструкції.

Архітектори, які так працюють вважають за краще не забудовувати приміські зони, а ущільнювати міський простір. Повільна архітектура – це щось про гармонію з навколишнім світом.

«Чемпіоном Китаю з повільної архітектури» називають Ван Шу. Він є послідовником руху за «повільні міста». Ван Шу може витратити роки для роздумів над своїми проектами. З цього я можна зробити висновок, що він отримує задоволення від своєї роботи, віддається їй на повну і робить це якісно. Можливо, це забирає багато часу, але результат того вартує. Адже це краще, ніж зробити швидкий проект «без душі». В цьому і є проблема Ван Шу – руйнування старих китайських кварталів хутунів та будівництво замість них бездушних новобудов. Він хоче, щоб історія старого будівництва залишилась у новому. Тому він збирав тони старої цегли та черепиці від знесених будівель і створював нові чудові конструкції. Найвідоміші проекти Amateur Architecture Studio, якою Ван Шу керує разом зі своєю дружиною Лу Веню, – це кампус Сяншань Китайської академії мистецтв та Історичний музей Нінбо. В обох проектах Ван використав залишки знесених будинків, які вважались будівельним сміттям. Застосування цього матеріалу в поєднанні з утрамбованою землею Ван називає «стійким будівництвом по-китайськи» [4]. Дивовижно, коли людина створює неабиякі витвори мистецтва з того, що називають будівельним сміттям.

Музей історії в місті Нінбо був побудований за допомогою традиційної китайської техніки під назвою вапан, яка полягає у створенні цілісних структур із різнотипних елементів. Цей метод застосовувався для швидкого будівництва стін після стихійних лих. Ван Шу також використав для фасадів музею велику кількість бетону, який контрастує з уламками старих будівель, зібраними на околицях. На думку архітектора, така будівля музею допоможе місцевим жителям зберегти свої спогади про втрачені села. Деяким використаним матеріалам понад тисячу років. Китайський архітектор вважає, що «надзвичайно важливо прагнути до того, щоб традиційна архітектура залишалася актуальною і в сучасному світі. Центральними поняттями в моїй архітектурній мові є природа, пам'ять, слова (по-китайськи 词句 або «ци цзюй») [4].

На мою думку, зберегти історію будівель, або перенести її на інші будівлі дуже важливо. Як на мене це є найголовнішою перевагою повільної архітектури – в нових будівлях зберегти стару красу та історію. Я вважаю, що збереження традицій – це важливо. А повільна архітектура чудово це втілює.

За словами Ван Шу «у Китаї, починаючи з 2000-х років стійкості, приділяється все більше уваги в архітектурних проектах. Одним із яскравих прикладів таких проектів може стати спроектований мною Сяншанський кампус Китайської академії мистецтв у місті Ханчжоу» [4].

Кампус Сяншань у Ханчжоу подібний до маленького містечка для студентів і викладачів. Він складається з понад двадцяти окремих споруд, включаючи бібліотеку, галерею, невеликий стадіон, шість навчальних корпусів і дві художні студії. Кожна будівля була ретельно спроектована з урахуванням її призначення та розташування, вітру, сонця та зв'язку з рештою кампусу. Підхід Вана полягав у тому, щоб дозволити ландшафту з великим пагорбом, річкою та деревами визначити, як розташовуватиметься архітектура. У підсумку природа й архітектура не тільки співіснують, а й доповнюють одна одну. Я хочу зауважити, мене, як майбутнього будівельника – містобудівника, цей підхід просто вразив. Зберегти ландшафт, не вирубувати дерева, залишити все як, натомість підібрати правильну архітектуру для цього місця. З'являється гармонія між природою та будинками. Як на мене – це зручно, екологічно та чарівно.

Переглянувши роботи інших архітекторів можна помітити, що вони, як і Ван Шу, намагаються створити гармонію між архітектурою та довкіллям. Деякі з них створюють сучасні будівлі, які зараз все більше і більше будуються, але продовжують зберігати неповторний ландшафт.

Також багато архітекторів задумувались над тим, чи можна сповільнити життя у великих містах. Здавалося б, це не можливо. Поглянувши на місто, ми бачимо як всі поспішають, так, здається, і життя проходить швидше. Проте, в містах створюються так звані «Повільні зони». Біжучи серед метушні міста, вирішуючи всі справи і забуваючи про життя, ми потрапляємо у повільну зону. Там можна й самому трішки сповільнитись, щось переосмислити, згадати, що ти людина, а не робот. Повільна архітектура дозволить створити спокійні, гармонійні зони, де люди зможуть відновити енергію, відпочити, розслабитися. Також міста асоціюються з постійним напруженням, а повільна архітектура сприятиме покращенню якості життя, створюючи місця, які сприяють психологічному комфорту.

Деякі китайські урбаністи, такі як Женкун Ган, Лінге Лонг і Вень Уян пропонують термін «м'яка архітектура» [5]. Адже ці м'які будівлі влітаються у тканину міста і наближують мешканців до ідеалів slow living. М'яка архітектура повинна виконувати більше функцій, ніж суто архітектурні, та пропонувати публічні простори, що сприяють різним міським активностям та інтеракції між людьми,

задовольняти потреби городян на різних рівнях і покращувати якість їхнього життя. При цьому інтер'єри та екстер'єри м'якої архітектури повинні відповідати культурним і поведінковим особливостям користувачів. М'яка архітектура (на противагу жорсткій – бездушній) – це рух від кількості до якості.

У нашому світі має бути присутня, як і повільна архітектура, так і сучасна. Думаю, ми не повинні втрачати ритм, і продовжувати будувати великі сучасні міста, влітаючи туди повільну архітектуру. Поєднувати метушню зі спокоєм, гарні, нові будівлі з природою, неабияким ландшафтом.

Вище вказані архітектори займаються чудовою справою, створюючи повільні міста. Кожен з них вбачає в цьому справжню цінність життя. Коли ти не поспішає скоріше виконати свій проєкт, щоб після нього взяти ще декілька і заробити більше грошей, а, навпаки, віддатись своїй роботі на повну, витратити не запланований час, а той який необхідно, створити гармонію з природою, створити те, що неабияк впишеться в навколишнє середовище, зберігаючи неповторність природи. На мою думку, повільна архітектура вчить людей не служити будівлям, а щоб будівлі служили людям.

Висновки

Повільна архітектура – це не про проєкти, на які витрачається ціла вічність, а про душу. Філософія повільної архітектури покликана висвітлити важливість якості над кількістю, тривалості та сталості над швидкими модами. Вона підкреслює значення розумного використання ресурсів, збереження традиційних методів будівництва та взаємодії з місцевим середовищем. Ця філософія також прагне підтримувати сприятливе для людини середовище, де архітектура служить не лише як об'єкт, але й як інструмент для покращення якості життя та психологічного комфорту.

Філософія повільної архітектури надзвичайно суголосна ключовим елементам китайського світогляду, філософським концепціям конфуціанства та даосизму, які шанують традиції та старовину.

ЛІТЕРАТУРА

1. Carl Honoré. In Praise of Slow. Harper SanFrancisco. 2004. Pages 310.
2. Honoré, Carl. The Slow Fix: Solve Problems, Work Smarter and Live Better in a Fast World. Collins. 2013. Pages 336.
3. Slow home // <http://slowhomestudio.com/our-philosophy/>
4. WANG Shu: “The sustainable architecture ‘system’ has developed into a movement” // <https://courier.unesco.org/en/articles/wang-shu-sustainable-architecture-system-has-developed-movement>
5. Панченко О. М'яка архітектура для повільного життя <https://pragmatika.media/m-jaka-arhitektura-dlja-povilnogo-zhittja/>

Чумак Юлія Юрївна — студентка групи БМ-22б, факультет будівництва цивільної та екологічної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: aleco172280@gmail.com

Науковий керівник: **Теклюк Анатолій Іванович** — канд. філософських наук, доцент кафедри філософії та гуманітарних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Chumak Yulia Y. — student of group BM-22b, faculty of construction, civil and environmental engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: aleco172280@gmail.com

Supervisor: **Teklyuk Anatoliy I.** — Ph. D. of Philosophy and Humanities, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: teklyuk.a.i@vntu.edu.ua